

Vechten om speelruimtes te creëren

HET PROJECT VAN HET GENTSE NIEUWPOORTTHEATER

In de jaren 1997-2001 was het Nieuwpoorttheater synoniem met de drie-eenheid Arne Sierens, Johan Dehollander en Stef Ampe. Geremd door de financiële mogelijkheden van het Gentse kunstencentrum, besloot het trio voor de huidige subsidieperiode een aanvraag in te dienen als theatergezelschap en DAS Theater te vormen. Het Nieuwpoorttheater opteerde daarop voor een drastische koerswijziging: de leiding werd toevertrouwd aan Geert Opsomer, die in plaats van presentatie en productie onderzoek en presentatie centraal stelt. Om het onderzoek in optimale omstandigheden te laten gedijen, nam het Nieuwpoorttheater vorig jaar, naast de theaterzaal, de Visserij, eveneens een voormalig pakhuis, in gebruik. Etcetera maakt met het Nieuwpoorttheater een balans op van het eerste anderhalve seizoen en blikkt even vooruit naar het TIME Festival, dat in mei 2003 plaatsvindt onder de artistieke leiding van Geert Opsomer en de Colombiaanse theatermaker-antropoloog Enrique Vargas. Aan tafel zaten, naast Opsomer, twee andere leden van de nieuwe ploeg, Don Verboven en Joon Bilcke.

Benjamin en het varken

GEERT OPSOMER: Een mooi voorbeeld van de huidige werking is *I like America and America likes Me* van Benjamin Verdonck, een kleinschalig project dat op zeer korte tijd is opgezet en dat hier in de Visserij heeft plaatsgevonden, in een soort galerieachtige neutrale ruimte. Het is een heel artistiek project, het gaat over een beeld, en dan nog een beeld dat niet onmiddellijk van tekst voorzien is, want je kan de tekst niet horen. Je ziet iemand praten met een varken en je kijkt vanop afstand naar dat beeld. Je kan dat beeld nu beginnen interpreteren; het gaat weliswaar niet 'over' de actualiteit, maar je weet toch wel dat de aanleiding een actuele politieke situatie is. Je weet tegelijk dat het een soort repertoire is dat Benjamin speelt, dat draait rond het spelen van Beuys, van Borges, van Pasolini... Het begrip 'sociale sculptuur' van Beuys vind ik in dit verband heel interessant. Het is bijna een Beuyscyclus waaraan

Benjamin werkt. Voor Beuys heeft een beeldhouwwerk een sociale, een openbare component. Ik denk dat daar de kern ook ligt waarnaar wij op zoek zijn. Niet al te theoretisch - je kan er natuurlijk een theoretische boom over opzetten, graag zelfs - maar ons werk in het Nieuwpoorttheater draait eigenlijk rond het onderzoek naar de concretisering daarvan.

Het varken in de media

OPSOMER: Door de keuze van Benjamin om deze performance naar de media toe te sturen en er een media-evenement van te maken, krijg je een soort spanning tussen de media die inspelen op de sensatie en het publieke gegeven enerzijds en hun confrontatie met een kunstgegeven anderzijds. Je weet ook van tevoren dat je dat gevecht niet wint door aan iedereen die hier binnenkomt te zeggen 'Je kan van daaruit filmen, je mag het geluid niet van dichterbij opnemen, je moet je houden aan deze informa-

tie, we zeggen verder niets meer?... Nu, in drie van de vier gevallen is dat wél gelukt. Wij waren allemaal heel ontgoocheld dat uitgerekend *TerZake*, waar we het meeste vertrouwen in hadden, helemaal niet respecteerde wat we van tevoren afgesproken hadden. Zo hoorde je op tv Benjamin een tekst zeggen tegen een varken, waardoor je het gevoel had 'Dat is theater!', en je de performance meteen in een vakje kon plaatsen. In de buitenlandse media werd het geconstrueerde beeld wél gerespecteerd, daar zag je gewoon vanop afstand iemand met een varken staan praten. Zelfs op CNN werd dat gerespecteerd (*lacht*).

Plots krijg je door die media-aandacht en door die opgebouwde spanning zowel mensen binnen die naar dat kunstproject komen kijken, als mensen die op de sensatieberichten reageren. Zo krijg je een heel gemengd publiek waarvan een aantal mensen direct weer naar buiten stappen, want zij kwamen met de idee: